

Training of Trainers: miniföretag hos massaikvinnor i Kenya

De driver en frisersalong, syr till andra människor, öppnar en mjölkaffär eller hyr ut mulåsnor – idel småföretagare. 500 kvinnor i Kenya har med framgång givit sig i kast med saker, som de tidigare ansett omöjliga. Kianda-stiftelsen i Nairobi stöder denna utveckling, bl a med hjälp av EU.

2009-01-20

Ngarariga och Riara är två byar i det kenyanska distriktet Kiambu. Berg och högplatåer präglar landskapet. Kaffe- och teodling är den viktigaste inkomstkällan och ger under skördetiden arbete åt många. Men under nästan halva året saknar skördearbetarna sysselsättning och inkomst.

Här är massaierna hemma. Hos detta nomadliknande herdefolk lider kvinnorna i synnerhet under en föråldrad livsstil och åtskilliga stamsedvänjor. Enligt utsagor av etnologer beräknas mannens prestige efter antalet nötkreatur och kvinnor han har. Flickorna gifter sig, när de är 15 år. Som hemgift får de med sig en del boskap. Naturligtvis hade de i denna ålder knappast

möjlighet att gå i skolan och skaffa sig en yrkesutbildning.

Detta var utgångsläget, när den kenyanska Kianda-stiftelsen år 2003 startade ett nytt initiativ. Det kallas TOT efter begynnelsebokstäverna "Training of Trainers" Den grundläggande tanken är: Studentskor beger sig ut till byarna för att ge kvinnorna där utbildning.

På så sätt har hittills 73 kvinnliga studenter engagerat sig för 512 bykvinnor mellan 25 och 60 år. Några deltagare är även äldre: änkor, som efter sina mäns och barns död i Aids, står ensamma och själva måste hålla sig flytande.

Det direkta målet för detta projekt är, att kvinnorna själva bygger upp ett litet företag. Men en sådan plan fordrar naturligtvis en ideell motivation: det handlar om helhetssynen på kvinnans utveckling. Kianda-stiftelsen vill med

TOT nämligen omsätta den helige Josemarías tankar i denna riktning. En gång sa Opus Deis grundare så här:”Universitetet måste uppfostra studenterna till en äkta tjänsteanda, det vill säga till viljan att tjäna samhället genom sin omsorg om det allmännas bästa, genom sitt yrkesarbete och sin inställning som medborgare. Studenterna måste vara medvetna om sitt ansvar; de behöver känna en sund oro inför sina medmänniskors problem och en generös beredskap att ta itu med dessa problem och anstränga sig att finna den bästa lösningen.” (Den helige Josemaría, Conversaciones con mons. Escrivá, 74)

Kunskaper för livet

Kursens uppläggning är enkel. TOT-läraren Susan Kinyua samlar varje gång 15 studentskor och håller en introduktionskurs för dem under en vecka. De kvinnliga studenterna tar

sen hand om ca 80 kvinnor, som en utvecklingsansvarig från orten tidigare valt ut. Susan Kinyua: ”Det är ju rätt bra, men ibland frapperas vi drastiskt av hur få det egentligen är. Till exempel förra årets omvälvande erfarenhet. Vi hade åkt till en kursstart till Kamirithu, men istället för de väntade 80 hade 3000 kvinnor kommit.”

Under de första kurstimmarna försöker de unga studentskorna att förmedla några elementära kunskaper och färdigheter, ett slags grundutbildning för livet. Det handlar ungefär om, hur man ska förhålla sig som kenyansk kvinnlig medborgare och varför – alltså om civila dygder, umgängesformer och tjänsteanda och deras djupare mening. Fru Kinyua: ”Kärnan i vårt projekt är den konkreta hjälpen till varje enskild person. Dessa kvinnor lär sig inte bara det, som är meningsfullt vad gäller hushållet,

näringslära, hygien osv. De lär sig också att vårda sig själva, sitt utseende, ja till och med elegansen. På så sätt blir deras tilltagande självaktning det allra första, som vi uppnår, basen så att säga.”

Ett mindre småföretag som mål

Senare pejar kursen in starten för ett eget miniföretag. Kursen ger till exempel grundkunskaper i planering, PR, kundservice, kontinuitetsgaranti. Det är viktigt, att TOT-deltagarna själva bestämmer sig för vilken slags affär eller verkstad de vill starta. I anslutning till detta går Kianda-stiftelsen in och stöder kvinnorna i att omsätta sina planer på ett realistiskt och varaktigt sätt. För detta får Kianda bl a hjälp från EU i Bryssel.

Tre exempel *Edith Muthoni* förlorade sin man och måste tillsammans med sina barn lämna sin bostad. I en annan del av stan

hittade hon ett rum, men som var för litet för alla. Därför lämnade hon barnen hos deras mormor och försökte själv tjäna sitt uppehälle genom att sälja mjölk. Den lilla förtjänsten skickade hon till barnen. Sen lyckades det för henne, att med TOT:s hjälp bygga ut mjölkhandeln till ett litet företag. Sedan dess har Edith en ny lägenhet, och barnen bor hos henne igen.

Hannah Wakaba från regionen Ngong är änka sen tio år. Hon berättar: "Som änka började jag tycka synd om mig själv. Så småningom förlorade jag mitt självförtroende. Jag tyckte hela tiden, att folk såg ner på mig. Nu har det blivit annorlunda. Jag har startat ett slags klubb för änkor. Vi hjälper varandra, samtalar om olika bekymmer vi har gemensamt och försöker också föra något av det vidare, som vi hört av studentskorna. Ja, nu tycker jag livet är bra igen. Och

mina tre barn säger, att jag förändrats.”

Anastacia Wanjiru Mungai har öppnat en frisersalong. Hennes man har bara ströjobb, så familjeförsörjningen står hon praktiskt taget ensam för. Sina första besparingar vill hon använda till att förbättra lergolvet i sin hydda. Sen får man se, vad man ska göra.

.....

pdf | Dokument automatiskt skapad från <https://opusdei.org/sv-se/article/training-of-trainers-miniforetag-hos-massaikvinnor-i-kenya/> (2026-03-04)